

Επιβεβλημένη η Μεταστροφή υπέρ του TAP

**Του Δρος. Θεόδωρου Τσακίρη, Υπεύθυνου Προγράμματος Γεωπολιτικής της
Ενέργειας, ΕΛΙΑΜΕΠ**

Επτά περίπου μήνες μετά την αρχική απόρριψη (Φεβρουάριος 2012) του ελληνο-ιταλικού αγωγού ITGI από την κοινοπραξία του Shah Deniz ως δυνητικού μεταφορέα των 10 δις κυβικών/μέτρων (κ/μ) αερίου που θα παραχθούν από το πεδίο περί του 2018/2019 και τρεις περίπου μήνες μετά την επιλογή του Nabucco West (Ιούνιος 2012) ως εναλλακτικού σχεδίου του TAP, η ελληνική και η ιταλική κυβέρνηση έχουν αρχίσει να μεταστρέφονται έμπρακτα υπέρ το μοναδικού αγωγού που μπορεί να διασφαλίσει τα ζωτικά μας συμφέροντα.

Συνειδητοποιώντας ότι ο Δια-Αδριατικός αγωγός είναι η μοναδική επιλογή που έχει απομείνει στην Ελλάδα για να διασφαλίσει τη θέση της στο Νότιο Διάδρομο της Ε.Ε., εξασφαλίζοντας παράλληλα ποσότητες 1-2 δις κ/μ για την κάλυψη των μακροπρόθεσμων εσωτερικών μας αναγκών, η Ελληνική κυβέρνηση σε πλήρη συνεννόηση με τη Ρώμη κάνουν τα πρώτα βήματα αλλά σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση υποστήριξης του μοναδικού εναπομείνοντος έργου το οποίου δεν παρακάμπτει, όπως ο Nabucco West, την Ελλάδα.

Η επίσκεψη μιας υψηλόβαθμης ιταλικής αντιπροσωπείας στο Μπακού περί τα τέλη Ιουνίου αλλά και η πολήμερη επίσκεψη του επικεφαλής της διαπραγματευτικής ομάδας του Shah Deniz Al Cook στην Αθήνα τον περασμένο Ιούλιο, φαίνεται ότι έπεισαν τις δύο κυβερνήσεις για την ανάγκη επίσπευσης των διαδικασιών που απαιτούνται αναφορικά με την υπογραφή μίας διακυβερνητικής συμφωνίας πλαισίου για την διέλευση του TAP από τα εδάφη της Ελλάδος, της Αλβανίας και της Ιταλίας.

Η υπογραφή αυτού του διακυβερνητικού πλαισίου συμφωνίας είναι απαραίτητη προκειμένου να προχωρήσουν οι αδειοδοτικές διαδικασίες σε περιβαλλοντικό και ρυθμιστικό επίπεδο που θα επιτρέψουν στον TAP να καλύψει το μοναδικό σοβαρό μειονέκτημά του έναντι του Nabucco West, η διακυβερνητική συμφωνία του οποίου έχει υπογραφεί ήδη από τον Ιούλιο του 2009. Το ανταγωνιστικό ως προς τα ελληνικά συμφέροντα σχέδιο έχει διασφαλίσει όλες τις σχετικές άδειες από τα υπουργεία και τις ρυθμιστικές αρχές των κρατών διέλευσης (Τουρκία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Ουγγαρία και Αυστρία) ενώ ο Nabucco απολαμβάνει της αδιασάλυπτης πολιτικής υποστήριξης της Ε.Ε. και των Η.Π.Α.

Στις 8 Αυγούστου οι δύο ευρωπαϊκές κυβερνήσεις συνυπέγραψαν ένα συμφωνητικό που της δεσμεύει να προωθήσουν την ευρωπαϊκή στρατηγική του Νοτίου Διαδρόμου. Το μνημόνιο υπογράφηκε από τον υφυπουργό ανάπτυξης της Ιταλίας κ. Claudio De Vincenti και τον έλληνα ομολογό του υφυπουργό ΠΕΚΑ κ. Παπαγεωργίου. Το συμφωνητικό υπεγράφη μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο προώθησης των ελληνο-ιταλικών σχέσεων που τελεί –όπως και το σύνολο της ελληνικής διπλωματίας των αγωγών- υπό την προσωπική εποπτεία του ΥΠΕΞ κ. Αβραμόπουλου. Η προσωπική εμπλοκή του ΥΠΕΞ διεφάνη επίσης από την έμφαση που δόθηκε στις διμερείς επαφές

του έλληνα ΥΠΕΞ με τον ιταλό ομόλογό του κατά το πρόσφατο ταξίδι των ΥΠΕΞ Μάλτας, Ιταλίας, Ελλάδος και Κύπρου στην Αίγυπτο στις 6 Σεπτεμβρίου.

Η κινητικότητα που παρατηρείται μεταξύ των τριών κρατών ωστόσο δεν επαρκεί για να ξεκολίσει το έργο από το τέλμα στο οποίο έχει περιέλθει εξαιτίας της διασύνδεσης που επιχειρεί η Αθήνα ανάμεσα στην επικύρωση της Συμφωνίας Διέλευσης και ενός ζητήματος που άπτεται των ελληνο-αλβανικών σχέσεων χωρίς να έχει φαινομενικά άμεση σχέση με τον ΤΑΡ. Το ζήτημα αυτό δεν είναι άλλο από την επιτακτική ανάγκη επικύρωσης της Συμφωνίας οροθέτισης των ΑΟΖ των δύο κρατών που εκκρεμεί από το 2009, κάτι που φαίνεται ότι έχει αρχίσει να συνειδητοποιεί και η παρούσα αλβανική κυβέρνηση.

Η κύρωση της συμφωνίας για τη χάραξη της ΑΟΖ η οποία ανετράπη κατόπιν και τουρκικής παραίνεσης –σύμφωνα με δηλώσεις της τεως ΥΠΕΞ της Ελλάδος κας. Μπακογιάννη- αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση των σχέσεων Αλβανίας και Ε.Ε. και για αυτόν ακριβώς το λόγο δεν είναι απαραίτητο να επιλυθεί στο πλαίσιο προώθησης του ΤΑΡ. Σε τελική ανάλυση ενδεχόμενη επικράτηση του Nabucco επί του ΤΑΡ δεν πρόκειται να ενισχύσει τη διαπραγματευτική θέση της Ελλάδος έναντι της Αλβανίας για το ζήτημα της ΑΟΖ. Για αυτό ακριβώς η εμπλοκή του ζητήματος της ΑΟΖ στις τριμερείς διαπραγματεύσεις είναι τακτικώς σωστή αλλά στρατηγικά παρακινδυνευμένη δεδομένου ότι η τύχη του ΤΑΡ θα κριθεί μέσα στους επόμενους 6-9 μήνες, ενώ η επικύρωση της συμφωνίας οροθέτισης της ΑΟΖ θα μπορούσε να περιμένει έως τουλάχιστον την έναρξη κατασκευής του Διαδριατικού Αγωγού.